

FESSIONAL - CODI D'ÈTICA PROFESSIONAL - CODI D'ÈT

Agraïments

La comissió redactora del Codi d'Ètica

Professional del CLC agraeix a:

- L'equip de l'Observatori de Bioètica i Dret de la Universitat de Barcelona, les seves interessants reflexions, aportacions i correccions.

- Als professionals logopedes col·legiats i estudiants de la Diplomatura de Logopèdia, que van fer-nos arribar els seus suggeriments i inquietuds.

- La Junta de Govern del CLC, per ajudar-nos en l'anàlisi i la discussió del document.

Comissió redactora

Comas de la Fuente, Teresa

Grandi de Trepà, Diana

Noguer Pujol, Caterina

Edita

Col·legi de Logopedes de Catalunya

Dipòsit Legal

B-31.683-03

No s'autoritza la reproducció total o parcial
d'aquesta publicació

Quan tenim alguna disfunció que ens dificulta portar a terme de manera adequada el procés comunicatiu, busquem al professional adient per tal que ens ajudi a superar o minimitzar el trastorn.

Aquest especialista sabem que és el professional logopeda, tal i com explica el document de Perfil Professional, i en ell dipositem la nostra confiança.

Però cal que el logopeda tingui clares unes pautes ètiques de comportament que aportin legitimitat al seu exercici professional davant del conjunt de la societat.

Essent realistes d'aquesta necessitat, vam iniciar el procés d'elaboració d'un marc ètic per a l'exercici professional de la logopèdia, procés que va suposar la creació d'una comissió específica per a l'elaboració d'aquest treball. Inicialment aquests membres integrants de la comissió van revisar i analitzar d'altres codis ètics, també van fer consultes a d'altres professionals experts en aquest tema i finalment es va elaborar i presentar el projecte de codi ètic a la Junta de Govern i als col·legiats, per tal que donessin el seu parer i fessin les aportacions oportunes. Finalment, el Codi d'Ètica Professional va ser aprovat per unanimitat en una Assemblea extraordinària on el debat i el consens varen fer que aquest acte fos actiu i participatiu.

El codi d'ètica manifesta les principals obligacions que es deriven de l'exercici professional i ho fa mitjançant els principis i les normes que el professional ha de seguir. Aquests principis expressen les línies generals

que han de regir la conducta professional; les normes constitueixen les obligacions que ha de tenir en compte tota persona que vulgui pertànyer al col·lectiu professional.

Un codi ètic és una targeta de presentació del grup professional que el propugna, ja que estableix el seu senyal d'identitat, fa explícits els seus objectius i valors i anuncia la seva manera de fer i de relacionar-se. Volem que sigui concebut com una eina d'orientació vers els criteris de conducta i no com un precepte rígid que s'ha d'aplicar en qualsevol circumstància.

Com a professionals de la logopèdia tenim deures envers l'usuari, envers la societat i també davant la pròpia professió: la logopèdia. El codi ètic es presenta com una eina que orienta l'acció per tal que sigui útil a la pràctica diària a l'hora de resoldre conflictes que puguin sorgir en relació a aquests deures. El discurs ètic és el discurs del diàleg. Tenir a la nostra disposició un Codi d'Ètica Professional suposa la necessitat de dialogar per consensuar les respostes a les situacions més conflictives.

L'ètica professional es desenvolupa quan som conscients del servei que donem com a professionals a la societat i quan coneixem els principis fonamentals que orienten la nostra activitat, així com les normes concretes que la regeixen.

Desitgem que el Codi d'Ètica Professional del CLC sigui un instrument que afavoreixi la confiança mútua i signifiqui una garantia de qualitat per a l'usuari de la logopèdia.

Anna Civit Canals, degana del CLC

ÍNDIX

1	Introducció	7
2	Principis generals	8
3	Responsabilitat personal	9
4	Exercici i conducta professional	10
5	Responsabilitat envers els pacients	11
6	Confidencialitat	12
7	Responsabilitat envers els altres logopedes	13
8	Responsabilitat amb altres professions i organismes professionals	14
9	Directrius ètiques per a la recerca	15
10	Drets i deures del Col·legi i dels col·legiats	16
11	Publicitat professional i actuació comercial	17
12	Honoraris professionals	19

Codi d'Ètica Professional

1 INTRODUCCIÓ

Són funcions pròpies del Col·legi de Logopedes de Catalunya (CLC) vetllar per l'ètica professional i pel respecte als drets dels ciutadans, exigint dels col·legiats, el compliment de les obligacions legals i estatutàries.

Es necessari garantir un alt nivell d'ètica professional, tant pel bé de l'usuari com per la dignificació i notorietat de la professió.

L'exercici professional de la logopèdia es regeix per les normes deontològiques d'aquest codi. Per tant, els logopedes resten obligats a seguir-lo fidelment i a fer-ne respectar els principis. El CLC té la competència de vetllar pel compliment dels seus principis.

Les infraccions a aquest codi queden subjectes a les normes disciplinàries previstes per la llei.

2 PRINCIPIS GENERALS

1 El logopeda s'ocupa de l'estudi del procés comunicatiu i de la prevenció, el diagnòstic logopèdic, el pronòstic i el tractament dels seus trastorns; en els àmbits sanitari, social i educatiu.

2 El respecte estricte dels drets humans i socials de l'individu és el principi bàsic de l'actuació del logopeda, i en cap circumstància no interferiran motivacions religioses, ideològiques, polítiques, econòmiques, de raça, sexe, nacionalitat, condició social o personal; de l'usuari.

3 El logopeda ha de respectar les persones i tots els seus drets, i mai no podrà emprar els seus coneixements, ni que sigui d'una manera indirecta; en cap activitat que suposi la conculcació dels drets humans, la manipulació de les consciències, la repressió física o psíquica de les persones ni en el menyspreu de la seva dignitat.

4 Cap logopeda no podrà ésser ni discriminat ni rebutjat per raó de les seves condicions o conviccions personals o per motius diferents de l'ètica i de la seva capacitat professional.

5 El logopeda ha de conèixer els límits de la seva actuació professional i actuar en conseqüència.

6 El logopeda ha d'exercir la seva professió amb competència, bones condicions de treball, justa remuneració i complint el codi ètic; només així representarà dignament la professió i complirà el seu servei a la societat.

3 RESPONSABILITAT PERSONAL

- 1 Per exercir la professió en l'àmbit territorial del Col·legi és requisit indispensable d'estar-hi incorporat.
- 2 El logopeda ha de tenir un nivell de competència suficient en la seva expressió oral i escrita, en la llengua que utilitzi professionalment.
- 3 El logopeda haurà de realitzar una formació continuada per actualitzar els seus coneixements.
- 4 El logopeda haurà d'utilitzar de manera adequada els progressos tècnics i científics, en benefici de l'usuari i de l'avenç de la professió.
- 5 El logopeda ha de limitar o interrompre la seva activitat professional si qualsevol alteració temporal de la seva competència professional pot tenir conseqüències perjudicials per als usuaris i per a la professió.
- 6 El logopeda ha de respectar els principis socials, morals i legals de la societat en la que està immers, evitant qualsevol acció que pugui desacreditar-lo a ell mateix o a la professió.

4 EXERCICI I CONDUCTA PROFESSIONAL

1 El logopeda ha de representar dignament la seva professió, complint el codi ètic que el CLC estableix per a l'exercici professional.

2 El logopeda té el deure de donar la millor atenció possible als seus pacients, evitant ultrapassar les seves competències i sol·licitant la intervenció d'altres professionals, si la situació així ho requereix.

3 Encara que la intervenció professional del logopeda no revesteix el caràcter d'urgència, en el sentit d'immediateza respecte d'un risc vital, la seva condició de professional de la sanitat implica la disponibilitat a oferir i aplicar els coneixements professionals, en les situacions d'urgència en les quals sigui requerida la seva actuació.

4 El logopeda realitzarà un diagnòstic previ a la intervenció terapèutica. Si el cas ho requereix també es tindran en compte els informes complementaris i el diagnòstic d'altres professionals.

5 El logopeda ha de posar sempre a l'abast del pacient els recursos adequats a cada cas i la millor disposició possible a fi i efecte de procurar l'objectiu terapèutic de la seva actuació. Sempre que la seva actuació professional pugui haver estat causa directa o indirecta de qualsevol perjudici, el logopeda ha d'assumir la seva responsabilitat professional i disposar tot el necessari per restablir la situació anterior.

6 En la mesura de les seves possibilitats, el logopeda ha de contribuir en la formació professional dels estudiants de logopèdia, oferint l'experiència i els coneixements a les necessitats del seu aprenentatge.

7 En la derivació de pacients, en cap cas el logopeda ho farà amb la única finalitat del guany lucratiu personal.

8 El logopeda ha de denunciar les normes, reglaments o pràctiques de les institucions —públiques o privades— en les que treballi, quan siguin indignes o perjudicials per a l'usuari o per a la salut pública i col·lectiva.

9 El logopeda no ha de col·laborar ni intervenir en pràctiques de tècniques il·legals o inadequades.

10 El logopeda no ha de donar, vendre o prestar material diagnòstic o terapèutic a persones no qualificades.

11 El logopeda ha de ser solidari amb els moviments de defensa de la dignitat professional, ja sigui per condicions de treball, com per exercici ètic professional, perfeccionament tècnic científic, raons remuneratives, o qualsevol altre motiu que el col·lectiu professional consideri oportú.

5 RESPONSABILITAT ENVERS ELS PACIENTS

- 1 La responsabilitat essencial del logopeda és ajudar a millorar el benestar dels seus pacients.
- 2 Durant la intervenció, el logopeda no ha d'establir cap relació personal amb els pacients que pugui posar en risc el tractament terapèutic.
- 3 El logopeda ha d'avaluar l'eficàcia de la seva feina i ha de proposar finalitzar el tractament quan és evident que el pacient no aprofita la intervenció.
- 4 El logopeda assumirà la responsabilitat del tractament, i no el deixarà executar ni a estudiants de logopèdia ni a personal no qualificat, sense la seva supervisió. Quan per raons de formació, el logopeda autoritzi a un estudiant a realitzar una teràpia a un pacient, aquest i/o els seus familiars hauran d'estar-ne informats i poder-s'hi negar.
- 5 El logopeda facilitarà al pacient i/o a la seva família/representant legal la informació necessària perquè compregui la naturalesa del trastorn i l'abast del tractament que se li proposa, així com el desenvolupament dels seus efectes, perquè pugui prendre una decisió autònoma o amb coneixement de causa.
- 6 Amb mitjans propis o assegurança, tot logopeda ha de tenir coberts els riscos en què pugui incórrer en concepte de responsabilitat professional.

6 CONFIDENCIALITAT

1 El logopeda té el deure de mantenir en secret tot allò que coneix del pacient en qualsevol àmbit de l'exercici de la seva professió, durant la seva intervenció i també després, amb excepció dels següents casos:

- 1.1 Si existeix un consentiment escrit del pacient o del seu representant legal.
- 1.2 En cas d'incapacitació, quan és necessari comunicar informacions en interès seu, a un dels seus familiars / tutors/ responsables legals.
- 1.3 Quan actui en qualitat de perit.

2 El logopeda té el deure de mantenir actualitzats els dossiers dels pacients i posarà els mitjans necessaris perquè els seu contingut resti confidencial, respectant les lleis de protecció de dades.

7 RESPONSABILITAT ENVERS ELS ALTRES LOGOPEDES

1 Un logopeda no ha de desacreditar un company, ni causar-li cap mal personal o professional: les relacions han d'estar presidides pel respecte mutu i la consideració recíproca i que mai comportin un desprestigi públic.

2 Les discrepàncies professionals han d'ésser sempre discutides entre logopedes i en el sí del Col·legi o d'altres organismes o col·lectius professionals. Només quan aquestes vies estiguin exhaurides, es podrà recórrer a altres instàncies.

3 El logopeda, per damunt de tota consideració jeràrquica, ha de tenir en compte que qualsevol altre logopeda és un company i per tant ha de fer possible atendre les sol·licituds d'ajut, de col·laboració o de consell procedents de companys que en tinguin necessitat.

4 Si per alguna raó un pacient canvia de terapeuta, és desitjable una comunicació entre professionals, llevat que el pacient no la desitgi.

5 En el cas que es realitzessin altres teràpies del llenguatge, cal que hi hagi una entesa establerta i mantinguda entre els professionals que hi intervinguin, si el pacient no n'és contrari.

6 En cas que l'actitud professional d'algun company sigui decididament contrària als principis i a l'ètica que inspiren aquest codi, el logopeda resta obligat a comunicar-ho al Col·legi, tenint sempre cura que no transcendeixi als pacients o a la resta de col·legiats.

7 El logopeda ha d'esforçar-se en fer progressar els coneixements de la professió i compartir les seves experiències amb la finalitat de recerca.

8 RESPONSABILITAT AMB ALTRES PROFESSIONS I ORGANISMES PROFESSIONALS

1 El professional logopeda ha d'esforçar-se en informar al públic en general sobre la comunicació i la seva patologia, assegurant-se de la veracitat d'aquesta informació.

2 El logopeda com a professional integrant del sistema de salut aporta, des de l'autonomia dels seus coneixements, el seu propi criteri professional en l'assistència que li és atribuïda.

3 La col·laboració amb altres professionals ha d'estar presidida pel respecte recíproc.

4 El logopeda té l'obligació de promoure la qualificació de la logopèdia i d'evitar l'intrusisme. Per tant, ha de comunicar al Col·legi els fets i suggeriments adients amb aquest propòsit, aportant proves i denunciant-ne les situacions que permetin l'exercici de la logopèdia per part de persones que no siguin logopedes o no estiguin degudament habilitades.

9 DIRECTRIUS ÈTIQUES PER A LA RECERCA

1 El logopeda investigador requerirà, en tots els casos, el coneixement lúcid i el consentiment lliure i explícit de la persona a la qual es realitzi l'experiència. En cas que no fos possible, el de les persones responsables. Prèviament s'haurà d'informar sobre l'experimentació que ha de tenir com a objectiu mínim el benefici de la persona.

2 L'atorgament del consentiment haurà de ser preferentment per escrit, signat pel propi subjecte o per les persones que el representen.

3 El logopeda interromprà la investigació, si durant el seu curs es detecta un possible perill o és la persona que ho demana, ja que el subjecte té en tot moment el dret a interrompre la seva participació en la recerca.

4 El logopeda té el deure de difondre pels mitjans habituals de comunicació científica els resultats rellevants de les seves recerques, tant si són positives com negatives, i d'abstenir-se a participar en aquelles investigacions, en les quals no tingui garantia que podrà publicar els resultats obtinguts, sigui quin sigui el seu signe. El logopeda i el CLC vetllaran per tal que l'interès científic sigui sempre present en els interessos particulars i econòmics dels qui promouen la recerca.

5 El logopeda no podrà emprar en les publicacions científiques escrites, orals o visuals cap nom o detall que permeti la identificació del subjecte de l'experimentació, tret que, en cas que no pugui obviar-se, l'interessat, després d'una acurada informació, hi doni el seu explícit consentiment.

6 En la difusió dels resultats d'experimentació, el logopeda ha d'evitar la creació de falses expectatives en els pacients, sobretot en els afectats per alteracions per a les quals no s'hagi trobat una solució d'eficàcia provada.

7 Cal tenir cura en l'aplicació de noves tècniques terapèutiques, de les quals no se n'hagi provat l'eficàcia científica.

10 DRETS I DEURES DEL COL·LEGI I DELS COL·LEGIATS

1 El logopeda sigui quina sigui la seva situació professional, jeràrquica o social té el deure de comparèixer a la crida que se li faci des del CLC, independentment que la seva activitat sigui pública o privada.

2 El logopeda té el deure d'atendre amb diligència les citacions i comunicacions del Col·legi, i de contribuir econòmicament a les càrregues corresponents.

3 El logopeda està obligat a un perfeccionament professional constant. Tant el professional com el CLC han de procurar que això sigui possible, ja sigui en institucions públiques com privades.

4 El logopeda té el deure de denunciar al CLC a qui no essent logopeda exerceixi activitats logopèdiques. Mai no ha de col·laborar amb personal no qualificat degudament. Posarà en coneixement del CLC a qui recomani tractaments no basats en l'eficàcia clínica o que es facin exclusivament amb fins lucratiu.

5 El CLC ha de vetllar per la bona qualitat de l'ensenyament de la logopèdia i a més ha de posar tots els mitjans al seu abast per aconseguir que els logopedes puguin assolir una formació continuada idònia.

6 El CLC ha de procurar l'ensenyament obligatori de l'ètica professional perquè sigui incorporat als estudis de logopèdia, i té el deure d'exigir el coneixement i el compliment d'aquestes normes a tots els logopedes des del moment de la seva incorporació a la professió.

7 El CLC no solament ha de maldar perquè siguin anul·lades totes les imposicions legals de qualsevol ordre que s'oposin a aquestes normes, sinó que ha de procurar que aquestes siguin protegides per la llei.

8 El CLC, en totes les circumstàncies, té el deure ineludible de defensar per tots els mitjans al seu abast, el logopeda que es vegi perjudicat a causa del compliment d'aquestes normes.

9 El CLC vetllarà perquè s'eviti la publicitat en casos de denúncia contra algun altre logopeda, la culpabilitat del qual no estigui demostrada.

10 El CLC vetllarà perquè els assalariats puguin desenvolupar la seva tasca dins la institució o empresa en les dignes i degudes condicions de treball.

11 La interpretació i l'aplicació dels principis continguts en aquest codi han d'evolucionar i han d'ajustar-se a la realitat social en la qual estan inserits i, per tant, han de permetre la seva adequació segons evolucioni la logopèdia i, en general, l'activitat logopèdica.

11 PUBLICITAT PROFESSIONAL I ACTUACIÓ COMERCIAL

1 El logopeda no ha de fomentar falses expectatives de recuperació.

2 El logopeda no podrà utilitzar mitjans o missatges publicitaris que menys-tinguin la dignitat de la professió o tinguin afany de lucre.

3 El logopeda podrà comunicar a la premsa i a altres mitjans de comunicació i difusió, no necessàriament dirigits a logopedes, informació sobre les seves activitats professionals, sempre i quan aquesta informació sigui coherent, (verídica, mesurada i prudent) discreta i entenedora. El logopeda que promogui públicament la divulgació de les seves actuacions haurà de fer-ho amb exactitud, rigor i dignitat.

4 Els anuncis:

4.1 Els anuncis, plaques o impresos han de ser discrets en la forma i cenyir-se a:

- a) El nom, titulació professional i número de col·legiat/ada
- b) Les àrees d'actuació
- c) Els títols de formació acadèmica més significatius respecte a la professió
- d) L'adreça, telèfon, horari de treball, convenis

4.2 Seran permesos anuncis sobre la divulgació de cursos, jornades, seminaris, sobre temes afins a la logopèdia.

4.3 En les entrevistes amb qualsevol mitjà de comunicació, el logopeda ha de vetllar per la promoció de la professió i no la promoció personal, garantint el caràcter exclusivament informatiu i educatiu a la població.

4.4 El logopeda podrà respondre consultes a través del mitjans de comunicació de masses, sempre que estiguin dins del marc de la difusió general.

5 El logopeda:

5.1 No ha de permetre que el seu títol professional sigui utilitzat per promoure la venda d'equipaments o productes relacionats amb un altre camp professional.

5.2 No ha d'anunciar la prestació de serveis gratuïts o a un preu molt inferior als honoraris orientatius del col·lectiu professional, preservant la qualitat i dignitat de l'actuació logopèdica.

5.3 No ha d'incloure fotografies, noms, adreça o un altre element que identifiqui el pacient, sense la seva prèvia autorització.

5.4 No ha de fer promeses sobre resultats terapèutics en anuncis a mitjans de comunicació, promovent publicitat enganyosa o abusiva de la bona fe del pacient.

5.5 No ha de divulgar o fer ús de càrrecs i funcions en entitats o organismes públics o privats, verbalment o en impresos diversos, per a la promoció personal o comercial.

6 El logopeda que participi de la promoció i el desenvolupament de materials, llibres o instruments relacionats amb les alteracions de la comunicació, els haurà de presentar des d'un vessant professional, sense fer prevaler el profit personal davant la seva responsabilitat.

12 HONORARIS PROFESSIONALS

- 1 El logopeda té el dret a cobrar els honoraris que corresponguin amb motiu de la seva intervenció, valorant-los segons correspongui i pertoqui, d'acord amb els criteris orientatius que dicti el CLC.
- 2 Els honoraris han de ser fixats perquè representin una justa retribució pels serveis prestats i siguin accessibles a l'usuari però en qualsevol cas, el logopeda ha de tenir en compte la dignitat de la professió.
- 3 És un dret del logopeda presentar els seus honoraris de forma independent, en relació a l'atenció d'un pacient en el tractament del qual participin altres professionals.
- 4 El treball logopèdic prestat a institucions filantròpiques o sense ànim de lucre pot ser gratuït.
- 5 El logopeda no ha de firmar qualsevol contracte d'assistència logopèdica que subordini els honoraris al resultat del tractament o a la cura del pacient.
- 6 El logopeda no ha de rebre remuneració addicional de l'usuari com a complement del sou o dels honoraris preestablerts.
- 7 El logopeda no ha de malversar els mitjans posats al seu abast, públics o no, però sense privar mai el pacient d'allò que sigui necessari per a la bona qualitat de l'assistència.